

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglašje se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm prostor za enkrat ali večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19.
Upravištvo je na Marijinem trgu št. 8. —
Telefon št. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali za. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Janko Leskovec:

Ententa in jugoslovansko - italijanski spor.

Iz Pariza prihaja le malo poročil in še ta so večidel neugodna glede naših upravičenih zahtev do Primorja in Dalmacije. O Trstu se sploh ne govori več, za Reko se mešetari brez nas. Štiri, pet velesil se je vsedlo skupaj in povzdeljuje teritorij med seboj; mali narodi naj bodo veseli, če pade kaka milostna drobtina iz bogato obložene mize. Tako prehajamo v novi „idealni“ svet. Večje ironije ni možno misliti.

Kdo je kriv, da se tako godi, da se za naše prošnje in pritožbe ne briga živa duša, da smo zlasti Slovenci tako zapušteni in osamljeni?

V prvi vrsti mi Slovenci na Kranjskem. Pred vojno je segalo naše obzorje od Ljubljane do Novega mesta, Dovjega in St. Petra. Včasih smo potražili malo nad usodo koroških Slovencev, se poveselili uspehov v Gorici in Trstu in sočustvovali s trdo borbo obmejnih bratov na Štajerskem, v kolikor ni bilo že Celje „fremdes Gebiet“. Vse ostalo je zadušil strankarski boj. Nikdo ni mislil, da bi bilo dobro vsaj včasih tudi inozemstvo informirati o našem življenju. Storili so to Nemci in Italijani na naše stroške. A niti po prevratu, v najbolj ugodni priliki si ne nič storilo, da bi zainteresirali velike narode o našem žitju in bitju. In potem se čudimo, da nas zunanji svet ne pozna!

Da, ali tako komodni smo bili, da se nismo pečali niti z življenjskimi prilikami naših najbližjih hrvatskih sedov. O Srbih niti ne govorim. Ta zaničnost se sedaj kruto maščuje. Javlja se v nekem plemenskem, še bolj pa v gospodarskem separatizmu. Jugoslavija ima tako nesrečno ali tudi srečno strukturo, da teže posamezni njeni deli vsak k lastnemu pristanišču: Slovenija k Trstu, Banovina k Reki, Dalmacija in — po zgraditvi že projektiranih prog — Bosna na Split

oziroma Metković, Srbija v Sofu. Posledica je, da se vsak del briga za njemu najbližje in zanemara koristi celote. Mnogo notranjega dela in poka bo treba, predno se to zlo odpravi in pride cel narod do zavesti skupnih interesov.

Ni moj namen, govoriti dalje o naši krivdi ali nekrivdi; razpravljati moram le o neprijetnem dejstvu, da Jugoslavi in posebej mi Slovenci nimamo pri svoji pravični borbi za našo zemljo pri nobenem udeležniku mirovne konference vernega zaveznika.

Najbolj osupne to pri Čehih. Brezdvomno je po glasu intervjuov s predsednikom Masarykom, da name-rava ostati češko-slovaška republika v sporu med nami in Italijani nevtralna. To povdarjanje je tembolj čudno, ker je bil predsednik republike vedno na glasu prijatelja Jugoslovancov. Dobro se še spominjam nekega večera jugoslovanskih dijakov, ki se ga je udeležil tudi on in nepozabljivo mi ostane, kako toplo nam je priporočal organizacijo. Odkod ta izprememba?

Da Čehi tudi brez pomoči Italije dosežejo politične svoje cilje, je gotovo. Gospodarskih ugodnosti jim Italija tudi ne more dosti nuditi: tja lahko izvažajo le sladkor, eventuelno steklo, pivo in izdelke kovinske industrije. Vse to je pa le začasno. Že pred vojno je producirala Italija toliko pesnega sladkorja, da je krila polovico svoje potrebščine, kovinska industrija se je med vojno močno razvila in tudi v produkciji piva ter stekla se bo osamosvojila.

Nasproti je pa Jugoslavija še desetletja za Čehi deviška zemlja. Milijoni in milijoni denarja se dajo plodonosno investirati, surovin za češko industrijo produciramo v izobilju in na stotine čeških strokovnjakov najde pri nas kruha.

Okolnosti, ki zavajajo predstavitelja češkega naroda k takim neobičajnim „izjavam“, so torej naravnost nerazumljive.

Na srečo se mi vidi, da je visoko inteligentni češki narod drugega mnenja nego g. predsednik. Sodim tako po gotovih izjavah drugih čeških politikov.

Ti so se udeleževali osebno one tajne pa uspešne borbe, ki je slednjič ob krepki borbi jugoslovanskega kluba razrušila notranjo organizacijo stare Avstrije. Oni vedo ceniti našo verno zvezo in dobro razločujejo med fede jugoslovana in fede italijana. (O zadnji bi vedeli marsikaj neprijetnega povedati bivši češki legionarji na italijanski fronti). In to dejstvo, da imamo med voditelji češkega naroda zvestih prijateljev, nas opravičuje, da o češki podpori naših teženj še nismo popolnoma obupali.

Francozi ne poznajo naših narodnostnih mej, kakor jih poznajo Čehi. Iz narodnega stališča jim je vseeno, poteka li meja med Jugoslavijo in Italijo malo bolj zapadno ali vzhodno. A njih lastna korist jim veleva postaviti se pri tem sporu za našo pravično stvar. Na Italijane jih ne veže niti gospodarska potreba, niti politična konstelacija prihodnosti.

Kar se tiče gospodarskih ozirov latinski sestrni nista navezani druga na drugo. Pač pa dela milanska svilna industrija hudo konkurenco francoskemu Lyonu in italijanski vinogradnik producira svoj pridelek z znatno nižjimi stroški kot francoski. Italijanski delavec spodbija radi svoje skromnosti v Franciji sami francoskega kolego. Nasprotno ima francoski obrtnik, trgovec, inženir v Jugoslaviji vedno priliko udeležiti se.

Še slabše kaže s političnim sodelovanjem. Za slučaj, da izide Italija iz sedanje krize brez večjih notranjih nemirov, vzraste italijanski šovinizem do neba. Italijani niso pozabili, da je Napoleon III. leta 1859 vtešil Francijo Nico in Savojsko, rodišče dinastije, in Korziko, ki jo je prodala propala genoveška republika Ludovika XV., smatrajo še vedno za svojo. Te dežele kakor tudi Tunis so na programu italijanske iredente, in ko se ta nasiti pri nas, jo bodo obšle skomine po zemljah, ki „zdihuje pod francoskim in švicarskim jarmom“. Predznaki prihodnje konstelacije se že kažejo: italijansko časopisje koketira kar očitno z Nemčijo, ki tudi pozna „revanche pour Marne“. V tem prihodnjem boju ima Francija, če le hoče, najzvestejšo

zaveznico v Jugoslovanih. Njih pomoč zadostuje, da se drži Italija v šahu. Lastna korist veleva republiki podpirati nas. Kajti eventuelna kalkulacija — zato izročiti Italiji jugoslovansko ozemlje, da ima apeninski polotok v nas ljute sovražnike, čakajoče le na priliko, pasti na Italijane, lahko izpodleti. (Primerjaj l. 1866. in 1870. v sličnem slučaju).

Malta pravzaprav ni bila nikdar italijanska. Imeli so jo vitezi sv. Ivana, ki so se nanjo preselili, ko jim je sultan Soliman iztrgal Rodos. Vzel jim jo je Napoleon na svojem drznem pohodu v Egipt, a kmalu so se je polastili Angleži. Njim je bila tudi priznana na dunajskem kongresu. Otočje je jako važno, ker obvladuje prehod med vzhodnim in zapadnim delom sredozemskega morja. Vsled tega ima pristanišče za močno brodovje, in je silno utrjeno. Na njem prebiva mešanica najrazličnejših narodov, ki govori nekako italijansko narečje. Tudi Malta je na programu ital. aneksionistov in Velika Britanija nima vzroka preveč zaupati svoji sedanji zaveznici. Angliji kot pomorski velesili tudi ne more biti vseeno, če postane za trgovino važni Jadran izključno italijansko morje, in pride Trst, to važno tržišče za Balkan, bivšo Avstrijo in južno Nemčijo v roke industrijalno znatno se razvijajoči Italiji. Nerazumljivo bi bilo, ko bi se postavila v predmetnem sporu na stran Lahov. Kakor Franciji, tako kaže tudi Angliji lastna korist potegniti se za nas. Hvaležnost Jugoslavije se bo pokazala v gospodarskih koncesijah in praktičnemu angleškemu narodu bo s tem najbolje ustrezelo.

Zjedinjene države ameriške in Japonska na evropskih mejnih sporih nista zainteresirani, zadnja ima k večjemu svoje veselje, če se bela rasa med seboj mesari. Toda veliko ameriško republiko reprezentira Wilson s programom samoodločbe narodov in njegova načela so v največjem nasprotju z italijanskim imperijalizmom. Teh načel ne more vdušiti in zatreti slavnostni predsednikov pohod po Italiji, dasi je jasno, zakaj so Italijani vse to vprizorili. Wilsonov program je

VLADIMIR LEVSTIK.

30 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Rožmarin je povesil glavo; med brezplodnim hlepenjem zadnje noči se je bil zaljubil v misel, kako bi prekrižal ostro jeklo z »zapeljivcem« ter ga položil v travo; ali pa bi ležal on v svoji krvi, roko na ranjenih prsih, in mrmral z elegičnim glasom: »Pozdravite mi Vido Pohlinovo... recite ji, da sem jo ljubil...« Večkrat je pristavil samokres na srce ter čutil s ponosom, da ne trepeče. Kako uresniči vse to, je bila Rovanova skrb; on sam ni videl steze iz svojih stisk in dvoj, od gole sanjarije, ki mu je rastla v oči, kamorkoli se je obrnil.

»Hvala Bogu,« je povzel Rovana, ožemaje liter v svoj kozarec, »hvala Bogu, da viteški dvoboj ni vse, kar preostaja! Dosti lepše delajo pri nas doma: za plot se vstopiš, kol izdereš in čakaš, da pride tvoj mož, potlej pa gledaš, da ne uderiš mimo. Kaj bi neki s tistimi gospodskimi komedijami!«

»Barbar!« je vzdihnil pesnik. »Ali res ni druge rešitve? Vsaj preden bi stopila, češ, zlahtni vitez, stvar je tainta —«

»Le stopi, da te brne taintja!« Cinik se je zagrohotal in pokazal natakariči prazno steklenico. »Pij, revež, to daje korajžjo in moč; mene poglej, kako sem čvrst pa dobre volje. Ne, ne, Rožmarinček, izbij si to iz glave: ne preden — za njim bova stopila, in ker je usoda v njenih rokah — tudi za njo!«

Nesrečnež je prebledel ter pograbil za mizo:

»To je izdajstvo! Ali si nisva dala častne besede —?«

»Da ne storiva ničesar drug brez drugega? Prekrasno; vlekla bova pikov as in srčni as. Kdor potegne rdečega, ima vse pravice do Vide in jo mora osvojiti, magari če ga stane glavo: samo da je grof ne dobi. Kdor izgubi, se odreče brezpogojno ter priskoči rdečemu asu z vsemi močmi in sredstvi na pomoč; ta zveza velja na življenje in smrt. Kaj misliš?«

Izpodbudljivo je položil odprto dlan pred tovariša; Rožmarin se je zgrozil.

»In če zadenes ti?« je vzkliknil naivno.

»Potem ostane tebi pikov as in zadoščenje, da se žrtvuješ. Ne boj se, nekaj mi pravi, da ga potegnem jaz; sicer pa ne gre za naju dva, ampak —«

»Zanjo, da, zanjo!« je vzplamenel poet in dramatično segel Rovanu v roko. »Ná mojo desnico, verni drug; kako bi se mogel obotavljati? Prisezam ti zvestobo za zvestobo!«

Še malo ni dvomil, da mora zmagati on; vroča ljubezen obrne rdečo karto k njemu, in solzna genljivost sonetov omeči Vidino srce... Dogovorila sta se, da bosta žrebala jutri: »Spodobnost zahteva, da vzameva nove karte,« je dejal Rovana. Tudi za grofom sta sklenila pogledati brez odloga; njiju načrti so bili smeļejši od vseh detektivskih povesti. Besede so kipele, gladina cvička v očkastem litru je lezla čedalje niže, odsvit neba na miznem prtu je prihajal

zlat ko starina. Prešerne volje in malce napit se je poslovil Rovana od tovariša ter krenil k Smučiklasovim na uro.

»Kmet ima danes klobuk postrani,« je opazila Silva, gledaje ga skozi okno. »Prav zal bi se mi zdel, če bi bil doktorski sin...«

Z meglo in drobnim deževjem je napočil terek, dan majniškega izleta; študentje, ki so upali solnčnega jutra, da bi se razpeljali na vse vetrove, so obležali v posteljah in godrnjali. Malokateri je lezel na zbiralisce ter se vrnil pobit in obrizgan z godljo naših redko snaženih cest. Vidina zaščitnika sta bila že snoči sklenila ostati v mestu in vzeti delo v roke; nevšečno vreme ju ni razočaralo. Drejše Rovana se je pač razjezil izprva, meneč, da bo treba zvečer poučevati, ker je propadel izlet: samo na večer je bilo nerodno iti. Ali že na stopnicah ga je prestregla Smučiklasova dekla z gospejino vizitko, da imajo drevi obisk in se ura ne more vršiti; v ovitku je našel pet kron, da si kupi večerjo drugje. Zadovoljno je vzdignil glavo ter zasopel prosteje; dež mu je ogabil jutranji izprehod tako naglo, da je potkal že ob desetih na Rožmarinova vrata. »Zvezdarna« je bila pospravljena, poet je stoloval nad svojimi soneti, hrustal bonbone in zamišljeno prespal klado novih kart.

»Na vse zgodaj sem tekel ponje,« se je pohvalil Rovanu. »Sedi, vzemi cigareto in puši. Komaj sem čakal, da prideš; moja duša je polna praznlega drhtenja.«

(Dalje.)

naša moralna opora; nanj damo največ, tu se nam ni treba sklicevati na politične in gospodarske ugodnosti, ki jih sicer nudi Jugoslavija v izobilju. Lahko je pa uverjena tudi trgovina in industrija Zedinjenih držav, da bo prirodno bogato in trgovsko rečno kraljestvo SHS dober odjemalec njenih proizvodov oziroma prodajalec lastnih surovin in produktov.

V čem je torej nerazumljivo dejstvo, da naših teženj nikdo ne podpira? Londonski pakt to ne bo; upravičenih in pravno utemeljenih ugovorov proti njemu je toliko, da se ne da vzdržati. In če je resnična vest, da se je velikemu Wilsonu posrečilo uničiti vse obveznosti iz tajnih dogovorov, potem je razrušen tudi oni nesrečni pakt. Kajti naravnost nemogoče in kričeča krivica bi bila, da bi ravno on ostal v veljavi.

Nihče nima nič proti temu, da hoče sporazum svojo italijansko zaveznico za njene žrtve in pomoč odškodovati. A to naj se zgodi na stroške premaganih držav, ne pa lastnih zaveznikov. Likvidacija Turčije je stvar, ki se ji ni izogniti. Naj dobi Italija južni del Male Azije, po katerem gleda poželjivo že dolgo časa. Tam ji bo sigurno sreča milejša, nego v abesinskem Amba Aladža in Adis Abeba. Naj si vzame Italija tudi Cilicijo, čeprav jo bomo težko pogrešali.

Dosti šale. Še z enega stališča se mi vidi darežljivost entente napram Italiji nerazumljiva. Če ostane pri londonskem paktu, dobi Italija več, nego desetkrat huje prizadeta Francija. Ta si vtelesi le brutalno ji vzeto Alzacijo in Loreno, ki sta bili do l. 1871 francoski in kojih prebivalstvo je vedno s hrepenenjem vzdihovalo po rešitvi, ona pa zahteva in si svoji zemlje, ki kakor Trst, Goriška, Reka, Trbiž nikdar niso imele zveze z materjo Italijo. Že jugoslovansko prilasčevano ozemlje meri več nego 14700 km² (Alzacija Lorena), poleg tega pa hočejo Italijani še lep kos Albanije, „popravo meje“ v Tripolisu in Bog znaj kaj še. Kake nesramne zahteve napram skromnim in upravičenim težnjam Francije, da ne govorim o Angliji in veliki republiki Sev. Amerike, ki sploh ne zahtevata teritorialnih pridobitev!

Strah pred razporom v lastnem taboru tudi ne bo vzrok prijenljivosti napram Italiji. Italijani so imeli premalo uspehov, da bi mogli komu inponirati in razdreti veliko delo. Treba le malo zaropotati, če bi začeli kaj sitnariti in takoj bodo stisnili rep med noge. Če kaj soddločuje v našem sporu, je to skrb ententnih kapitalistov, ki so posodili in naložili v Italijo lepe milijarde. A tu je mogoče le dvoje: ali pride do socialne revolucije v Italiji ali ne. Če izbruhne, so kapitalisti ravno tako izgubljeni, kakor v Rusiji. Če pa ostane mirno, si bodo kapitalisti že znali pomagati tudi če Italija ne dobi našega Primorja. Kajti morebitna revolucija ne bo izbruhnila radi naših ozemelj, temveč radi nesrečnega

agrarnega in industrijsko-socijalnega vprašanja.

Pritrjujem prijatelju Fabjančiču, da je glavni vzrok naše mizerije v ital. intrigah. Te uničiti je dolžnost jugoslovanskih zastopnikov na mirovni konferenci. Njih naloga je pa tudi povedati vsemu svetu, da se z mešetarjenjem z našo zemljo ne pridobivajo simpatije Jugoslovancev za entento in da se na ta način ne deluje za zvezo narodov in trajni mir med njimi.

Jugoslavija.

Zasedanje narodnega predstavništva.

Predsedništvo deželne vlade je prejelo iz Belgrada službeno brzojavko ministra dr. Kramerja, da odide za slovenske delegate začasnega narodnega predstavništva dne 26. t. m. poseben vlak iz Ljubljane. Vsi delegati bodo brzojavno pozvani, naj se poslužijo tega vlaka, ker za to priliko drugi posebni vlaki ne bodo vozili.

Živila za Maribor.

„Večerni list“ poroča, da je min. podpredsednik dr. Korošec izposloval v Belgradu večje množine živil za Maribor. Zagotovljenih je 7 vagonov masti in 2 vagona prekajene slanine in mesa. Obljubljenih pa je tudi več vagonov moke in drugih živil.

Mirovna konferenca.

Novo zasedanje v drugi polovici marca.

Ženeva, 21. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Novo zasedanje pariške ententne konference je sklicano na drugo polovico marca, da se omogoči Wilsonu, ki se bo medtem že povrnil v Pariz, prisostvovati važnim mirovnim razpravam.

Wilson se vrne v Evropo po 4. marcu.

Bern, 21. februarja. (Lj. k. u.) Ameriški novinarski urad poroča: Pričakujejo, da bo predsednik Wilson ostal približno 14 dni v Zedinjenih državah. Po odgoditvi kongresa dne 4. marca se vrne Wilson na Francosko.

Političen pregled.

Postopanje naših čet na Štajerskem napravilo v Parizu ugoden vtis. Maribor, 21. februarja. (Lj. k. u.) Današnje povelje štajerskega obmejnega poveljstva vsebuje nastopno izjavo načelnika štaba vrhovne komande: „Naš poslanik v Parizu se je izrazil, da je v ameriških merodajnih krogih naredilo jako dober vtis poročilo, ki so ga poslali odposlanci o našem postopanju napram nemškemu in madžarskemu prebivalstvu. Jako važno je, da bo ravnala naša vojska tudi nadalje tako.“

Italija in jugoslovansko vprašanje. Rim, 22. februarja. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Ministrski svet je odobril

postopanje italijanske delegacije na mirovni konferenci, zlasti glede jugoslovanskega vprašanja. Italija se ne more podvreči razsodišču; to bi zelo oškodovalo interese in zahteve Italije. Upravičenost italijanskega stališča ni jasna samo nam, temveč predvsem Wilsonu. „Tribuna“ piše: Sonninov odgovor se krije popolnoma s častjo in z interesi Italije. Po tolikih žrtvah in uspehih ne sme biti Italija odvisna od novega razsodišča.

Dopisi.

Iz Litije. Prizadeti starši in dijaki sami so g. dopisniku iz Kranja iz srca hvaležni, da je razkril v „Jugoslaviji“ nizkotno gonjo kranjskega okrajnega glavarja Schitnika proti štirim dijakom, ki se jih je preganjalo kot pse in vlačilo iz ene ječe v drugo. Nastop gg. profesorjev iz Kranja v 16. številki „Jugoslavije“, v kateri pozivljajo g. Schitnika, naj imenoma navede profesorje in dijake, ki so po njegovi trditvi denuncirali nekatere dijake zaradi srbofilstva, pa mora imponirati vsakemu. Čast in slava poštemim in resnicoljubnim gg. profesorjem! S tem korakom so že oprali ne samo svojo, ampak tudi čast vseh zavednih Slovencev v Kranju.

Pa poglejmo vsaj površno, kako ostudno, nečloveško, so bivši c. kr. postopali z nedolžnimi žrtvami. Semkaj je dospel šifriran telegram iz glavarstva v Kranju, da se ima abiturijent V. A. takoj aretirati in da bo poročilo o tem došlo. Da se kaj ne zamudi, je tukajšno glavarstvo takoj odredilo aretacijo in točno opoldne je vstopil orožnik z nasajenim bajonetom. Družina je bila pri obedu. Ubogi dijak je moral žlico odložiti in iti na sodnijo, kjer so ga pridržali. Sedaj si lahko predstavljate položaj v nesrečni družini. Če pa mislite, da je g. Schitnik o tem svojem koraku takoj obvestil edino kompetentno sodišče, se zelo motite. Dijak je že več dni prešel v zaporu, ne vedoč zakaj — tukajšno sodišče ga ni moglo niti zaslišati, saj ni imelo zato podatkov, ne gradiva. Le dobrohotnosti tukajšnega sodnika g. dr. K. se ima dijak zahvaliti, da je zdrazil iz Ljubljane konečno vendarle ovadbo iz Kranja. Sedaj pa se je začelo znano avstrijsko trpljenje. Iz Litije so dijaka gnali orožniki v Ljubljano, kjer so ga imeli 14 dni v strogem zaporu. In avstrijsko počasno poizvedovanje se je pričelo. Rezultat preiskave pa je bil za dijaka ugoden, za Schitnika uničevalen. Državno pravništvo je očetu naznanilo, da se je sodno postopanje proti sinu ustavilo. Pa fanta bi bili najbrž še v zaporih imeli, da ni imel izvrstnega zagovornika g. dr. K. T. ki se je resnično potrudil, da so dijaka izpustili. Bil pa je zadnji čas. Še je bil v zaporu, ko mu je bivše ministerstvo za mornarico poslalo dekret, da se ima zglasti na Dunaju k izkušnji za vsprejem v mornarico, kot mornariški aspirant.

To je le površna skica o trpljenju prizadete rodbine. Vsega popisati, skoraj ni mogoče. Nekaj značilnih prizorov pa bi bilo le dobro za javnost. V Kranju so bile na stanovanju preganjanih dijakov večne preiskave — pa brez uspeha. Brihtna glava dr. Stöckel pa je prišel na originalno idejo. Dijaki imajo svoje srbofilske liste skrite najbrž kje na Pungertu, tako je pogruntal Stöckel. In šla je ljubljanska sodna komisija tja, ter po duplinah in pečinah iskala pregrešne papirje. Hudomušni pastirji so brili norce iz klavrne komisije.

Kot povsod, tako je bilo tudi tukaj nekaj avstrofilov, ki so odobravalii aretacijo ubogega dijaka, češ „da se prav godi smrkavcu“, ki pa se da v Jugoslaviji nosijo slovenske trobojnice in na še avstrijskih glavah jokajo in stokajo pristno — slovenske aube. — Litijan.

Gradec. Na ukaz deželne vlade je prenehalo 19. t. m. ob osmih zvečer konfiniranje Slovencev v Gradcu. Bil je za to že skrajni čas, kajti položaj konfinirancev je bil že več ko neznošen posebno glede policijske cenzure, vsled katere je bila pošta večkrat šele četrty dan po dohodu v Gradec dostavljena. Smešno je bilo v tem oziru postopanje cenzurne oblasti, katera je cenzurirala tudi graške pošte naročene časnike, čeravno so se isti v vsaki trafiki dobili. — Odbor tukajšnega „Zastopništva“ je izvolil v svoji seji dne 8. t. m. za predsednika g. dr. V. Vršiča, ki prevzame to mesto po g. Slavko Farkaša, ki se je že preselil v domovino; za predsednikovega namestnika je imenovan g. Pavel Šega. — Preskrbovanje z živili postaja tukaj vedno slabše, njih cene pa vedno višje in ker se na trgu redko kdaj zamore kaj kupiti, cvete tem bolj v tihotapski trgovini navijanje cen. Tudi stanovanjska beda je vedno večja, čeravno posebni organi mestnega urada pridno vohunijo posebno pri slovenskih strankah, če nima katera kakšno sobico za kaj drugega v porabi kakor za neobhodno potrebno stanovanje, medtem ko Nemci brez otrok razpolagajo s celimi nadstropji.

Revolucija v Italiji.

Italija ustavila ves promet z Jugoslavijo.

Včeraj popoldne so se bliskoma raznesle po Ljubljani senzačne vesti o skrajno kritičnem notranjem položaju Italije. Govori se celo, da je že izbruhnila revolucija. Koliko je na vseh vesteh resnice, je trenutno težko dognati, zdi pa se vsekakor, da stoji Italija v resnici na pragu revolucije. Po vseh mestih dan za dnem močno narašča število brezposelnih, ki zahtevajo dela in kruha in ki delajo vladni silne skrbi. Narod sam je skrajno nezadovoljen z vratolomno imperijalistično politiko odgovornih oficijelnih krogov, ker je prepričan, da se s tem povsod, posebno pa še v Italiji silno

IVAN TEPTANI:

Koroške elegije.

I.

Kako si dolg, naš veliki petek, in kako grenak! Še te ni konec, še te ne bo. Mislili smo že, da smo dotrpeli, upali smo že in se veselili: „Zasijal je dan vstajenja, naša velika noč, polna radosti in sreče, aleluja!“ A glej, veliki petek se je le iznova začel!

„Kaj se vam zdaj, kaj naj počnemo z njim?“ je vprašal veliki duhovnik, zahrbtni in krivični sodnik, ko je stal pred njimi Kristus iz Nazareta, zvezan in ubog, opljuvan in zaničevan, najzadnji med ljudmi. In zašumelo je v zboru, med sodniki brezvestneži in krivičniki, in razsodili so: „Smrti je vreden! Križaj ga!“

Pa niso li vstali takšni sodniki, brezvestneži in krivičniki, tudi proti našemu narodu v Korotanu in so sodili o njem in rekli: „Obsodimo ga na smrt! Križajmo ga!“ Ugonobimo ga, da ne bode o njem več ne imena, ne spomina.“

In kakor Judje Kristusa iz Nazareta so ga pripravljali na smrt, na počasno,

bolestno, sramotno smrt. Pripravljali s sramotanjem in zaničevanjem, z bičanjem in z mukami, ki so jih zadajali srcu in duhu naroda. Sramotili so mu jezik materin, da bi mu ga pristudili in bi mu vzeli oporo za življenje, tolažbo za smrtno uro. Zaničevali so pismenost slovensko, iz šol metali slovensko knjigo — ali ni bil to zločin kakor bi vrgli monštranco iz cerkve?

— Zakaj v nevednosti in v toposti so hoteli vzgojiti mlada srca, da ne bi zadihala in zaživela nikoli v veselem, zdravem življenju omike in narodne zavednosti, ampak bi venela, hiralala in umirala vse dni življenja. Kakor divjaški vojaki Kristusa Gospoda, najbolj nedolžnega in najbolj vdano in molče trpečega, je tepel in smel prosto in brez kazni tepsti z besedami najhujšega sovraštva in najgršega divjaštva naš narod od najvišjega v deželi doli do zadnjega občinskega pisača; opljuvati mu je smel brez sramu in brez strahu trpeče obličje, teptati, onesnažiti in oskruniti mu vse, kar je bilo našemu ljudstvu najsvetejšega. Kakor Judje Gospoda z žolčem, so pojili naš narod s strupom žganja in nemoralnosti

s strupom sovraštva do rodni bratov in sestra... O Jezus, Jezus usmiljeni, kako gorje je bilo to, kakšna žalost! In morili so brez vesti in brez kazni srca in duše — ne ene in ne dveh, ampak kakor trinog Herod nedolžne otročice v ogromnih množicah. Od enega desetletja do drugega, od enega ljudskega štetja do drugega so pomorili cele hekatombe, dvajset tisoč, štideset tisoč...

Kje so vsi ti? Kam ste jih dejali kam jih pokopali, teh dvajset, štideset tisoč? vam kličem, krivični sodniki in krvniki, danes jaz, Ivan Teptani po vas preganjani in pregnani, jaz, vaša vest in vaš neusmiljeni tožnik danes, jutri, do dne, ko se spokorite svojih grehov, ko zadostite za svoje zločine. Kako ste jih morili s tako mirnim srcem, z zadovoljnim smehljajem? Pa ne stopate dan za dnem po samih grobovih, po grobovih po nedolžnem in krivičnem umorjenih? Pa se še smehljate, vi tisočkratni morilci? Če je še kaj pravice na zemlji in v nebesih, morajo vstati sence vseh teh nedolžno umorjenih zoper Heroda, kakor je plašila senca nedolžno umorjenega

Kristusa Galilejca njegove krivične sodnike noč in dan do njih nesrečne smrti. Vstati morajo vsi ti tisočeri in morajo terjati pred ljudmi in pred Bogom: „Če je še senca pravice na zemlji in v nebesih, maščujte nas!“

Mrtvi bodo vstali, zahtevali bodo pravice — ne, že vstajajo, vstajajo že danes in v ti uri, in zahtevajo pravice... A mi živimo trpimo, razkropljeni na vse vetre sveta. Mi živimo še preživljamo in trpimo svoj veliki petek, preganjani po sbrvažnikih, zapuščeni od domačinov in prijateljev, kakor so zapustili Kristusa Gospoda v veliki, težki njegovi uri prijatelji in spremljevalci in so pobegnili in se poskrili. Le slabotne žene so v veliki svoji ljubezni in v nezlomljivi moči zvestih src šle za njim na njegovem križevempotu, skozi vse zaničevanje in trpljenje, šle za njim do radostnega vstajenja, do zopetnega srečnega snidenja...

O Kriste križani, kdaj bo konec našega velikega petka? Zasije li tudi nam kaj blagoslovljeno jutro velike noči? Kdaj, o Jezus, kdaj? —

(Dalje.)

zavlačuje sklenitev toli zaželjenega miru, država sama pa tira v pogubo. Nič čudnega bi torej ne bilo, ako bi iz temnih oblakov, ki že dalje časa vise nad Italijo, nastal nenadoma vihar.

Toda, kakor rečeno, vesti o izbruhu revolucije v Italiji še ni mogoče kontrolirati. Nam je znano trenutno le to, da je od večeraj popoldne ustavljen vsak promet med Italijo in Jugoslavijo. Na ukaz italijanske vlade je demarkacijska črta popolnoma zaprta in prestop črte kar najstrožje prepovedan. Naravna posledica tega je seveda, da tudi osebni vlaki ne morejo več voziti do Logatec. Kakor smo izvedeli, je ustavljen tudi ves brzojavni in telefonični stik med našimi in italijanskimi oblastmi. O resnosti odredbe italijanske vlade pa še najbolj pričča dejstvo, da je prestop demarkacijske črte med Verdrom in Logatecem strogo prepovedan tudi ententnim odposlanstvom in komisijam.

Naša država Italiji gotovo ni dala nobenega povoda za te čudne odredbe. Vzroke je torej iskati v obupnem notranjem položaju Italije same. Italijanska vlada hoče najbrže preprečiti, da bi se izvedelo kaj natančnejšega o dogodkih v Italiji in morda tudi v zasedenem ozemlju. V Italiji vsekakor močno vre!

Splošna stavka v Italiji.

Lugano, 22. februarja. (Izv. por.) Po vesteh, ki so došle semkaj, je v Italiji proglašena splošna stavka. V Rimu, Milanu, Florenci, Turinu in raznih drugih mestih so se pričeli nemiri, ki so zavzeli revolucionaren značaj. Natančnejših poročil ni, ker so meje strogo zaprte.

Nova revolucija v Monakovem.

Špartakovci na krmilu.

Monakovo, 22. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V Monakovem divja nova revolucija. Nepopolno je razburjenje, ki se je polastilo mesta po umoru ministrskega predsednika Eisnerja. Oboroženi vojaki in delavci patrolirajo po mestu. Vse trgovine so zaprte; ravno tako tudi gledališča, kinematografi, gostilnice in kavarnice. Špartakovci in neodvisni socialisti so zasedli vsa časniška uredništva. Listi včeraj niso izšli in tudi danes ne bodo. Špartakovci dobivajo nadmoč. Minister za notranje stvari Auer je včeraj, pozno ponoči umrl na posledicah napada. Vesti o smrti vojnega ministra Rosshauptnerja so bile preurejene. Rosshauptner je težko ranjen in aretiran. Negotovo je še, kaj bo sedaj po Eisnerjevi in Auerjevi smrti in po aretaciji Rosshauptnerja ukrenila vlada, ki je itak nameravala odstopiti. Tudi usoda deželnega zbora je negotova. Po kasnejem dospelih vesteh so se delavski in vojaški sveti polastili vse moči, in pozno zvečer je bila baje že sestavljena špartakovska vlada. V tem primeru je pričakovati ostrih nasprotstev med Monakovom in Berlinom.

Berlin, 21. febr. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča „Berliner Tageblatt“ iz Monakovega: Ko so hoteli poslanci v zbornici v zborniški dvorani zadržati morilca, je ta oddal še pet strelcev proti ministrski mizi. Poslanci so se skrili pod klopi ali so se vrgli na tla. Ob istem času so počili strelci na tribuni za poslušalce. Pri tem je bil posl. Orel ubit. Kakor poroča „Vossische Zeitung“ iz Monakovega, je razburjenje v mestu doseglo vrhunec. Špartakovci in neodvisni pozivljajo k generalnemu štrajku. Danes popoldne bodo delavci in oboroženi vojaki demonstrirali proti časopisju, kapitalizmu, dijakom, častnikom in plestvu. Proglasili so generalno stavko. Vsi obrati, tudi za časopisje, počivajo.

Monakovo, 22. febr. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Vest, da so Bavarsko sklicali za republiko svetov, je pomota. Usoda Bavarske se bo odločila v nocojšnji seji kongresa svetov.

Dnevne vesti.

Za boljše umevanje „Koroških elegij“ naj cenjeni čitatelji prebero istega pisatelja himno svobodi „Vera, upanje, ljubezen“ v letošnjem koledarju „Družbe sv. Cirila in Metoda.“

Poštni pečati v jugoslovanski Ljubljani so še vedno avstrijski! Kakor vedno, bo tudi v tem oziru naša napredna Ljubljana ostala zadnja med zadnjimi. Ali nas ni nič sram?

Neprimerna očitanja. V začetku januarja t. l. so se naši dijaki v častnem številu odzvali pozivu za obrambo ogroženega Korotana. V boju je bilo tudi mnogo ranjenih in potem poslanih v bolnice, katere so sedaj večinoma že zapustili. Naravno, da so ti dijaki zamudili precejšen kos svojih študij. To pa še ni zadosten vzrok, da se jim sedaj od gotove strani očita, češ: kaj pa imate zdaj od vašega navdušenja! Na vsak način je tako očitanje neprimerno, zlasti še, če se dijaki trudijo, da izpolnijo svoje dolžnosti.

„Hier wird nur deutsch gesprochen!“ Tako nahlulijo v delavnici južne želez. na mariborskem kolodvoru Slovence, ki govorijo v svoji materinščini, zavedajoči se, da so v Jugoslaviji. Tam, kjer so pred nedavnim nemški in nemškutarski delavci pustili delo ter stavkali — plačani od Nacionalnata v Gradcu — misleč, da priklopijo na ta način Maribor njih blaženemu Hungerbergerstaatu, tam je danes Slovincu zaprta pot, tam se postopa z njim slabše, kakor nekdanj v pokojni Avstriji. Tisti, ki ščuvajo proti Jugoslaviji, agitirajo in pobirajo podpise za priklopitev k Nemški Avstriji, tisti se danes samooblastno šopirijo v tej delavnici, ter zapirajo Slovincem vrata. Vedno se sprejema tam v službo novih delavcev, za Slovence pa: Nimamo dela! Žalostno! Merodajni faktorji naj bi bližje pogledali v to nemškutarsko gnezdo ter ukrenili potrebno, da bi ne bili slovenski delavci prepuščeni milosti in nemilosti teh nemčurjev. Skrajni čas bi že bil tudi, da se pošlje te ljudi kamor spadajo. Proč z njimi! Je-li treba, da odjemajo ti Slovincem kruh? Goriške Slovence (katerim je vojna furija uničila domove in vse njih imetje ter jih razpršila širom bivše Avstrije, laška okupacija pa jim zaprla pot v domovino) naj se upošteva kot zavedne Jugoslovane in ne kakor gotovi gospodje v delavnici, ki jih očitajo, da so že Italijani. Ne, nikdar ne! To so le njih pobožne želje.

Prizadeti.

Invalidi nam pišejo. Vsakega mora osupniti, da so se stavila v Hrvatski pod nadzorstvo vsa posestva nad 100 oralev površine, pri nas pa še-le nad 300 hektarjev, t. j. skoro 600 oralo. Stvar je tembolj razumljiva, ker je na Slovenskem jako malo tako velikih posestev, na Hrvatskem in v Slavoniji jih pa kar mrgoli. Kako si potem naša vlada predstavlja preskrbo invalidov? Menda vendar ne računa s tem, da bomo preskrbljeni s trafikami, ki se vzamejo starim ženicam, ki jih bo potem moralo preživljati socialno skrbstvo! Upamo, da ni izrečena o tem vprašanju zadnja beseda. Zahtevamo isto mero, ki velja na Hrvatskem, brez razlike, kdo je lastnik. Sicer bomo morali verjeti tistim, ki namigujejo, da so pri določitvi obsega odločevali zasebni interesi, ne pa koristni splošnosti in posebej nas, največjih revežev.

Poziv zavednim Slovincem in Slovenkam. Slov. plan. polk sedaj v Pliberku se želi ustanoviti lastno čitalnico, da se more moštvo primerno izobraziti v političnem in kulturnem oziru. Ker pa ni na razpolago nobenih sredstev, se obračajo naši fantje do slovenske javnosti s prošnjo, naj bi se jim darovale razne knjige in časopisi za čitalnico. Knjige in časopisi naj se pošiljajo na Gospodarski urad Slov. plan. polka v Pliberku.

Begunci se opozarjajo, da dobe vsi upravičeni naknadne podpore in ni treba, da vlagajo posebne prošnje. Podpore se nakažejo, ko dobi poverjenišvo za socialno skrbstvo potrebne podatke. Beguncem, ki se nahajajo v bedi, morejo davkarje pod gotovimi

pogoji te naknadne podpore že sedaj izplačati.

Sinočni sinfonični koncert vojaške godbe iz Maribora v „Unionu“ ni bil samo koncert, ampak tudi veličastna manifestacija slovenskega naroda generalu Maistru, ki je prisostvoval s svojo soprogo koncertu. Po pozdravnem govoru Dr. Ravniharja, ki je izrazil željo, naj bi bil tak „mojster“ tudi na Koroškem, kakor je general Majster na Štajerskem, se je naš general zahvalil narodu za navdušene ovacije, katerih ni hotelo biti konca. Posamezne točke vzporeda je dirigiral kapelnik Ferdo Herzog, uverturo „Jugoslavijo“ pa skladatelj Jan Pešta sam, kateremu je občinstvo priredilo dolgotrajne ovacije. Koncert prve naše slovenske vojaške godbe, ki se je vršil pod pokroviteljstvom Glasbene Maticе, je popolnoma uzadovoljil ljubljansko občinstvo. Slovenci smemo biti ponosni na našega generala Maistra, ki ni samo izvrsten vojak, ampak skrbi tudi za duševno hrano svojega moštva in slovenskega naroda. Danes zvečer ob pol 8. priredi vojaška godba iz Maribora še en koncert v „Unionu“ pod vodstvom kapelnika Herzoga.

Odbor Nar. Socijalne Zveze v Ljubljani ima v ponedeljek 24. t. m. točno ob 8. uri zvečer v prostorih N. S. Z. v Narodnem domu važno odbo-rovo sejo. Z ozirom na važnost dnevnega reda prosimo tovariše-odbornike, namestnike in člane nadzorstva, da se seje točno in polnoštevilno udeležijo.

Vodstvo N. S. Z.

Za Cankarjev spomenik: Pisatelj Vladimir Levstik K 50.— Do sedaj skupno K 322/38.

Grosuplje—Velike Uplje. Kot nestrokovnjaki smo potrpežljivo čakali, da doženejo veččaki upravičenost ali neupravičenost imena Vel. Uplje. Razun članka g. Šviglja, ki dokazuje pristnost slovenskega izvora: Grosuplje iz Grezopolje, se ni še nihče oglasil. Da je podlaga besede Grosuplje — grez, grezovina, pogrezniti, je vsakemu, ki pozna dolensko narečje, jasna stvar. Podobna krajevna imena, n. pr. Gre-sule = grezule, travnik s kraškimi vrtninami ali vgrezninami, se dobe v sosedni poliški občini. Tudi ljudska izgovarjava — Gresuplje priča o podlagi „grez“, zakaj pod vplivom dolenske fonetike bi nastalo iz Grosuplje ednole Grasuplje, kar ne odgovarja dejstvu. — Res je, da pozna že kronist Valvazor poleg Grosslupp — kranjsko Veliko Uplje, toda to je očitno ponesrečen prevod že tedaj po silni ponemčenega „Grezuplja“. Dokaz: osamelo Vel. Uplje, ker tudi Valvazor ne pozna Malega Uplja. In v katerem slovenskem besednjaku se najde beseda „Uplje“? Okolica Grosuplja je močvirna. Najbližje vasi se imenujejo: Veliko in Malo Mlačevo, Bičje, Vrbje, Gatina (gat, i = nasip, zágata) itd. Tudi Grosuplje leži deloma na barskih tleh. Ako sledimo dialektični izgovarjavi in ako napravimo iz subst. grez, i, adj. grezup, analogon gorjup, dobimo lastno ime Grezup-je — vsled vezi: Grezuplje, torej pristno slovensko ime, ki izraža krajevno lastnost, kakor pretežna večina krajevnih imen. Namesto germaniziranega „Grosuplja“ naj bi prišlo do veljave slovensko — Grezuplje, nikoli pa ne skrpucalo Velike Uplje, proti čemur vsi Grosupeljci najodločneje protestirajo. —c.

Političnim preganjancem! Začasnemu odboru političnih preganjancev dohajajo neprenehoma poročila sotrpinov, iz katerih pa ni razvidno, ali so prijavili svoje odškodninske zahteve ali ne. Naj torej vsi tisti, ki žele, da jim začasni odbor izpolni odškodninske pole, naznanijo natančno svoje ime in bivališče, poklic, pri katerem sodišču so bili obtoženi ali obsojeni, oziroma kje so bili internirani ali konfinirani, če so bili v zaporu in od katerega dne, koliko izdatkov so imeli, kateri dobiček jim je vsled preganjanja izpadel, ali so vsled preganjanja trpeli na zdravju in koliko so izdali za zdravljenje, koliko zahtevajo odškodnine za slučaj, da so trajno zboleli, na koliko cenijo s tem povzročene lastne muke in muke svojih

dragih, naposled (za uradnike in učitelje) škodo, ki jim je nastala vsled premestitve, vpokojitve, preteriranja, ustavljene plače, disciplinarne kazni itd. Razven tega naj tudi izrecno izjavijo, da so zadovoljni, da jim začasni odbor izpolni njihove pole in veljavno za nje signira. Sicer se na pomanjkljive prijave ne more ozirati in se take mečejo v koš. Pregarjanci naj pa hite s svojimi tozadevnimi naročili, ker je za prijavo le še malo časa. — Začasni odbor naznanja dalje, da že sprejema člane, ki morejo biti samo bivši politični preganjanci in opozarjajo vse prizadete, naj se polnoštevilno prijavijo, ker le v krepki organizaciji je poročstvo, da se dosežejo opravičene naše zahteve. Članarina se bo določila na ustanovnem občnem zboru, ki se bo vršil začetkom marca meseca. — Vse narodno čuteče občinstvo se pa naproša, da podpira moralno in z denarnimi prispevki težnje političnih preganjancev, katerih je toliko prišlo ob zdravje, zaslužek in celo ob življenje. Blagohotni prispevki naj se pošiljajo na naslov začasnega odbora za pol. preganjance, Dunajska c. šte. 31.

Zdravnikom. Poverjenišvo za javna dela dež. vlade v Ljubljani se je obrnilo na naše društvo z naročilom, da opozorimo slovenske zdravnike, da se v Rogaški Slatini tekočim letom uvede prosta zdravniška konkurenca. Promet kopališča narašča od leta do leta, indikacije so slične kakor v Karlovih varih; sezona traja od srede maja do konca septembra. Posebno bi bilo priporočati, da se v Rogaški Slatini med sezono naselijo specialisti za bolezni prebavil. — Za zdravniško društvo na Slov. Štajerskem dr. Novak, t. č. tajnik. Dr. Ant. Schwab, t. č. predsednik.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru začne poslovati jutri 24. t. m.

Obesil se je v petek 21. t. m. na Viču 46letni Franc Gnezda. Služil je v avstr. armadi, kjer se mu je zmešalo.

Roparski umor na Jesenicah. Dne 10. t. m. zvečer je bil v Kurji vasi pri Jesenicah, 500 korakov za vasio na polju, zavrato ustreljen 28letni bivši tovarniški delavec, Josip Omejc. Umorjenec se je zadnje čase mnogo bavil z raznimi kupčijami, kar je moralo biti morilcu dobro znano. Zato ga je namenoma zvabil na samotni kraj in izstrelil nanj dva strela. Eden je prodril levo stran oprsja, drugi pa je šel skozi vrat. Omejc je imel pri sebi okoli 6000 K denarja v papirju in tri zlatnike. Ropar je svojo žrtev popolnoma sskel in natančno preiskal vse komade obleke. Umorjenec je bil mirnega značaja in splošno priljubljen. Kakor se nam poroča, so orožniki storilcu že na sledi.

Izgubljeno. Revna ženica je izgubila včeraj popoldne na potu od Brega do Čevljarskega mostu denarnico, v kateri je imela 104 K in en naslov. Pošten najditelj naj izroči najdenino v upravnistvu „Jugoslavije“.

Par vozov gramoza kupi upravnišvo Jugoslavije za posipanje prostora pred upravništvom.

Društvene vesti.

Slov. trg. in obrtno društvo v Mariboru. Za trg. in obrtni shod v Mariboru dne 16. t. m. so se trgovci in obrtniki posebej iz mariborske okolice prav malo zanimali. Trg. in obrtno društvo v Mariboru, tem potom še enkrat pozivlja vse strokovnjake iz okolice, naj nemudoma pristopijo kot člani, ker je to v njih lastno korist, sicer bi pozneje bilo prepozno. Pojasnila pri trgovcih V. Weigl, Glavni trg 22 in I. Božič, Tegethoffova cesta, oba v Mariboru.

Sestanek članov krajevnih organizacij in političnih društev JDS v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 24. t. m. ob 6. zvečer v Narodnem domu v zborovalnici tajništva JDS. Na sestanku se bo govorilo o določitvi ljubljanskih kandidatov za izvrševalni odbor in o ustanovitvi okrajne organizacije za Ljubljano ter se poročalo o sarajevskem zborovanju.

Slov. trgovsko društvo Merkur vabi gg. člane na svoj XVIII. redni občni zbor, ki bo v torek, dne 25. februarja t. l. ob 7. zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17, Liningerjeva hiša, I. nadst.

Repatriirano uradnišvo z Dunaja in drugih daljnih krajev Nemške Avstrije se vabi tem potom, da se sestane v torek, 25. t. m. ob 6. uri zvečer v Narodni kavarni na skupni pogovor radi preselitve svojih rodbin v domovino.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče. Obljube, da se bo v slov. nar. gledališču ig al slovenski repertoar, so bile stvorjene v trenutku navdušenja — zato je za „Tiho srečo“ prišel „Voznik Henschel“. Videli smo ga že svoj čas v Ljubljani; Henschla je igral Verovšek, Hano g. Danilova; spominjamo se z veseljem obeh teh naših izbornih sil, ki jih danes ni več na našem odru. Sinočnja predstava nam je dala priliko, da smo na našem odru zopet pozdravili draga našega gosta g. Borštника. Njegov Henschel je bil v vsakem oziru dovršen, premišljen, globok, realen. Podan nam je bil s pravo Borštnikovo umetnostjo in zaradi njega pozdravljamo — ako ni mogoče drugače — tudi „Henschla“. Poleg njega pa moramo pohvaliti gospo Juva novo, ki je nam podala Hano tako realistično in živo, da je v tem prekosila svojo prednico. Zdi se nam, da je to najbolj dovršena uloga, kar jih je nam podala in če pojde tako naprej, bomo imeli v nji kmalu eno svojih najboljših sil. Pa tudi drugi igralci so podali vseskozi dobre tipe, igralo se je gladko in živahno tako, da je bila vsa predstava prav posrečena. Po dejanjih je maloštevilno občinstvo rado z aplavzom priznalo uspeh. Dan ni bil ugoden za dramo: „Manon“ in koncert sta privabila občinstvo, zato so bile vse lože prazne. Sicer pa je bil lep večer. —a—.

Kulturen pregled.

Dr. Bogdan Derč, Dojenček; njega negovanje in prehrana. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1919. Kot „pater familias“ naj povem par besed o tej praktični in zelo potrebni knjigi zdravnika — strokovnjaka. Slovenci smo splošno zdrav narod, vendar pa to ni zasluga nobenega, ampak je že v naši naravi. Do sedaj se je bore malo storilo — ne v teoriji in ne v praksi — da bi skrbeli sistematično za svoj naraščaj in zdravo potomstvo. Med ljudstvom gre vse svojo pot naprej, inteligence pa so se polastili v tem oziru egoistični momenti moderne zapadne družbe. Dr. Derčova knjiga, spisana „pod zelo neugodnimi pogoji in brez pripomočkov na bojnem polju“, je v prvi vrsti namenjena ravno naši inteligenci, ki hoče biti moderna, pa dostikrat ne ve in noče razumeti, da je modernost napredek ne pa stagnacija ali celo nazadnjaštvo v kulturi. Našim inteligentnim materam oziroma ženam naših inteligentov in slovenskim materam sploh je napisal strokovnjak in praktik dr. Derč nadvse potrebno knjigo o negovanju in prehrani dojenčka. „Edina možnost rešitve za slovenski narod in za njegov naraščaj je: Razsežna, energična in uspešna propaganda za dojenje. Vse druge socialno-higijenične naprave bi imele le malenkostne koristi brez nje. Edini in suvereni pripomoček za ohranitev naraščaja je: omogočiti vsaki materi dojenje.“

V kakem tonu, polnem resnosti in ljubezni otrok, je pisana knjiga, kažejo jasno sledeče besede: „Tudi se mora kontrolirati takozvano „amljenje“, da se bodo razkrinkali tudi oni starši, ki željno pričakujejo zadnjega pozdrava svojega „ljubčka“, to je njegovega mriškega lista od stare, brezgobe, krmežljave babnice, ki je otroka pretvorila v angeljčka.“

Knjiga vsebuje sledeča poglavja: Predgovor, uvod, razvitek otroka, negovanje novorojenčka, hranitev dojenčka, nekoliko o dojkah, nenaravna hranitev, mešano hranjenje, bolezni dojenčka, konec.

Knjiga stane K 3— s poštnino K 330 in se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6. Priporočam jo vsem slovenskim, jugoslovanskim materam, očetom in našim mladenkam, ki hrepene po zakonu in zdravem plodu čiste ljubezni. Iv. P.

Društvo slovenskih vpodobljajočih umetnikov. Dne 20. t. m. se je ustanovilo zgoraj navedeno dru-

štvo. (Naslov začasnega lokala: Ljubljana, Stritarjeva ul. 3/II.

V društvo so se vpisali doslej do maiega že vsi delavni in pomembnejši slovenski vpod. umetniki. Društvene naloge so v glavnem: čim najintenzivnejši razvoj slovenske vpod. umetnosti pod moralnim vplivom vzajemne vzpodbude med člani s sodelovanjem za kulturne naloge poklicanih javnih činiteljev vsega slovenskega naroda, Jugoslavije in ljubiteljev umetnosti v splošnem, kolikor mogoče živa dejanska skrb za materijalne pogoje in potrebe umetniškega stvarjanja svojih rednih članov, pa tudi nečlanov slov. umetnikov, varstvo iz umetništva izvirajočih interesov rednih članov in slov. vpod. umetnikov v splošnem, razširjenje in poglobljenje stikov med vpod. umetnostjo in občinstvom, podajanje izjav društvenega razsodišča o raznih predmetih in zadevah, ki spadajo v področje vpod. umetnosti. — Društveni člani se dele v redne, častne, dopisujoče, ustanovnike. Ustanovnik postane lahko vsak, ki plača ustanovnino v znesku 300 K naenkrat ali v obrokih.

Umetnost. Dne 19. t. se je igrala v dramskem gledališču drama „Tugomer“. Kot gost sem poznal repertoar in vedel, da imam ta večer nastop. Prišel sem iz potovanja in gledal po lepakih ter našel povsod samo „Manon“. Utrujen od pota sem že mislil iti počivat, vendar sem šel radi gostovosti v dramsko gledališče, kjer najdem lepak s „Tugomerom“. Sicer nisem dober igralec, toda predobro poznam vse igralske intrige in slepec bi bil, če bi ne slutil za tem kake zahrbtnosti.

Vzemimo nepristransko „Tugomera in „Manon“. „Tugomer“ je drama, ki jo je moral naš umetnik, genijalni Nušič šele predelati. Koliko se je moral truditi z osebjem, ki je razun par izjem začetniško ne izvzemši mene; toda ali je zato žel kako posebno pohvalo, ali mu je kdo poklonil venec? Pri skušnjah je siromak skoro izčrpal svoj nenavadno krepak glas; vedno neumoren, v Zagrebu priznan prvi umetnik, je v Ljubljani komaj na drugem mestu, kajti vse se ukrepa brez njega in on je samo delujoči stroj, na katerega se vedno lahko zanašajo. Pri tem je treba vpoštevati, koliko dramskih predstav se je letos igralo; a „Manon“ je šele tretja opera poleg par operet.

V operi razpolaga režiser z izbornim pevskim zborom in rutiniranimi solisti, ki pač drugače umevajo svojo dolžnost kakor mi diletantje. Sicer je pa drama po mojem mnenju nekaj težjega kot opera. Dramski igralec mora brez not stopnjevati svoj glas, paziti, da niansira, preštudirati vsako kretnjo in slednji korak, a operni pevec dela vse lepo po notah in nihče mu ne zameri, če stori napačni korak.

Naposled pa, ali je vzgojevalna drama ali opera? Vendar je bil pri „Manon“ režiserju poklonjen šopek. Ne zavidam mu ga, kajti tudi on je umetnik. Toda ali so ti ljudje „comme il faut“? Kdo je vzrok, da se ni plakiralo v pravem času in da je ostalo dramsko gledališče prazno? Zdi se nam, da nas spet hočejo prevladati „tujci“. Strniša.

Razno.

Resnična pripovedka. Ko je končala vojna, so za ljudmi prišli pred gospoda Boga tudi živali, proseč odlikovanja. Prvi se je javil konj. „Bil sem v sto in sto bitkah in nihče mi ni enak v hrabrosti.“ — „Izvrstno, drago kljuse“, mu je rekel Gospod, „dobiš zlato kolajno za hrabrost.“ Javi se vol: „Hranil sem vojske in poleg tega vlek.“ „Ti dobiš vojaški zaslužni križec tretjega razreda“, mu je rekel Gospod. — Konečno se prignete pred Gospoda osel. Gospod ga je vprašal: „No, dolgoušnik, zakaj bi pa ti rad odlikovanje?“ Osel pa je v svoji znani ponižnosti odgovoril: „Jaz sem bil oni, ki je pridno podpisoval vojno posojilo.“

Smešni ljudje v resnem času. Neki trgovec z vinom, baje potomec Manndorffa, nezakonskega sina kralja

Luisa XVI., se je obrnil s prošnjo do Wilsona, Clemenceaua in Georgeja, naj posredujejo, da bi mirovna konferenca priznala legitimnost njegovih zahtev na francoski prestol. Obenem zahteva, naj mu bivši nemški cesar Viljem vrne dokumente, katere so Prusi l. 1810. ukradli njegovi rodbini. Ta prošnja bo gotovo razveselila državnike, ki so že tako preobloženi z resnim delom na mirovni konferenci.

Zadnje vesti.

Pichon namestnik Clemenceaua.

Pariz, 22. februarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Ministri aliranih in asociiranih držav so se zbrali včeraj popoldne pod predsedstvom ministra Pichona k seji. Vprašanje o ustanovitvi medpasa med Romunijo in transilvanskimi Ogrji se je vrnilo vrhovnemu vojnemu svetu v Versaillesu. Komisija za pregledovanje gospodarskih vprašanj je sklenila, da odda prehodne odredbe gospodarstvenemu svetu, ki ga je ustanovila po Wilsonovem predlogu mirovna konferenca. Petorica poslancev, ki je pripravljala delavni načrt komisije, je dobila nalogo, določiti način delovanja v subkomisijah, in bodo predlagali sestavo komisije z ozirom na opazovanje lorda Milnerja glede razdelitve britskih dominiijonov.

Pariz, 22. februarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Svet desetorice se je zbral danes pod predsedstvom Pichonom, ki je otvoril sejo s prošnjo do zastopnikov aliranih držav, naj imenujejo namestnika Clemenceauvega, ki sedaj ne more prisostvovati sejam. Naprosili so Pichona, naj predseduje on še nadalje. Koncem seje je predložil danski poslanik svetu zahteve Danske po Šlezvigu, ki jih bo presodila komisija, kateri je poverjeno proučevanje belgijskih zahtev.

Morilec Armencev pod obtožbo.

Pariz, 22. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad. javlja brezlično: Generala Liman von Sandersa so postavili pod obtožbo. — Dolže ga, da je za vojne odredil masacre Armencev in Sircev.

Protirevolucija na Bavarskem.

Monakovo, 22. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Ministrstvo za znanje pesle javlja uradno: Nasproti vestem, da so uprizorili v Monakovem pokolj se ugotavlja: Kurta Eisnerja je umoril grof Arco Valley. V deželni zbornici je bil Auer težko ranjen. Poslanec Orel je mrtev. Dva ministerjalna uradnika sta ranjena. Minister Rosshaupter je na varnem. Vse druge vesti, da so še druge osebe ranjene ali mrtve, so neutemeljene.

Augsburg, 22. febr. (Lj. k. u.) Wolfv urad poroča: V Augsburgu so proglasili obsedno stanje.

Angleži zasedli Dobrudžo.

London, 22. februarja (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad javlja: Kakor poročajo listi, so zasedle angleške čete Dobrudžo.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka, ki se je vršila dne 21. t. m. je poročati: Veliko pomanjkanje sladkorja je neizogibno, ker je dovoz sladkorja združen s težavami, ki zaenkrat niso premostljive. Aprovizacija se je zato odločila, da kupi ameriški sladkor, ki ji je bil slučajno na razpolago. V Ljubljano je prišlo šest vagonov ameriškega kristalnega sladkorja, ki bo stal v nadrobni prodaji 6 kron 40 vin. za kilogram. Ameriški sladkor ni popolnoma rafiniran, ampak nekoliko rmenkaste barve, toda veliko izdatnejši od češkega. Aprovizacija bo prodajala ameriški sladkor izven kontingenta, na izkaznice za krompir. Vsaka oseba dobi lahko do dva kilograma. Razdelilni načrt se pravočasno objavi. Tekoči teden se razdeli na izkaznico po pol kilograma moke za uho. Moko prodaja aprovizacija za lastno ceno K 350 za kilogram. S krušno moko je skrajno žalostno. Vse aprovizacijske zaloge zadostujejo komaj še za deset dni. Prizadevanja mestne aprovizacije, da dobi Ljubljana vsaj za prvo silo par vagonov moke za peko, so ostala brezuspešna. Predsedstvo deželne vlade je osebno posredovalo pri hrvaškem banu in doseglo, da dobi cela Slovenija 60 vagonov kornze. S tem je Ljubljani zaenkrat malo pomagano. Koruza

je v skladišču v Osjeku, kamor sta tudi že odšla dva vlaka, da jo prepeljeta v Ljubljano. Vendar predno se koruza prepelje in zmelje, bo gotovo minulo več kot tri tedne, tako da je neizogibna posledica, če ne bo druge pomoči, da ostane aprovizacija naenkrat praznih rok. Končno tudi s samo koruzno moko ni mogoče peči kruh in nam zato še sama hrvaška koruza ne pripomore do kruha. Aprovizacijski odsek je že v svoji zadnji seji sklenil, za slučaj, da nima primerne množice moke za mešanje, razdeliti koruzno moko na izkaznice in opusti peko kruha. Aprov. odsek v zadnji uri najresneje opozarja deželno vlado na veliko nevarnost, ki preti Ljubljani. Prehrana mesta je že tako nezadostna in trpi prebivalstvo veliko pomanjkanje. Sedaj na naenkrat izostane še kruh Aprov. odsek mora že danes izjaviti, da odklanja vsako odgovornost za nepregledne posledice, ki bi znale nastati, če enkrat ne bo kruha v Ljubljani. Ljubljana mora dobiti moko in naj jo potem da Kranjska, ali pa druge dežele naše države.

Stranke, ki dobivajo meso pri Lovsetu, dobe v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti 131, nove izkaznice za meso v torek dne 25. t. m. — Prinesti je seboj: 1. staro izkaznico za meso, 2. rmeno ali zeleno legitimacijo za živila, 3. železničarji, nakupne kužnice, oziroma potrdila o številu oseb in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. ure. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitre dobe stranke nove izkaznice.

Prodajalci moke se vabijo, da se zglase v sredo, 26. t. m. ob 9. uri dopoldne v mestno posvetovalnico, radi nakazila moke.

Listnica uredništva.

L. P. Razmere na l. so nam dobro znane in znamo, da je v bistvu res tako, kakor pišete Vi. Ne bi zato imeli posebnih principnih pomislekov proti objavi dopisa, ko bi ne bilo toliko pomanjkanje papirja. A tako nam tako dolgi lokalni stvari pri najboljši volji ni mogoče objaviti, to temmanje, ker v dopisu ni pobit niti en fakt, izrečen v raznih dopisih v „Jugoslaviji“. Pozdravi!

Sv. Križ pri Litiji. Vaše pismo smo izročili merodajni oblasti. — Ljub. trafikantinja. Brez podpisa — v koš!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Pod naslovom „Ljubljanski prizadeži vpokojeni učitelji in učiteljske vdove“ priobčeno notico, odgovorim sledeče, pa ne zato, ker me nekdo nesramno napada in pozivlje, marveč, da bodo vpokojenci spoznali nečuvstvo nesramnost podle duše in se ne bodo čudili posledicam, ki jih bodo vsled tega v kratkem zadele:

Neštetokrat sem urgiral pri vladi dobavo premoga in ravno vsled moje priprošnje so bili vpokojenci sprejeti v listo za dobavo premoga, kar dokazuje spodaj natisnjena izjava deželne vlade.

Denar se ni vplačal meni, marveč v roke nadučitelja Punčuha in mene in se je takoj naložil na knjižico Jadranske banke št. 1163, kjer je še danes naložen, o čemer se je uredništvo prepričalo in iz katerega se izplača vsak račun, ko se premog dobavi. Kdor pa je vprašal kakaj ni premoga, se mu je natančno povedal vzrok, zakar se lahko navede nešteto prič.

Nedavno mi je povedal tudi predsednik „Društva priv. uradnikov“, da še niso vsi člani prejeli premoga, vendar se ni našel nijeden član tega društva, da bi na tako pobalinski način javno napadel predsednika. Taka kreitura dela nečast celemu stanu.

Franc Gärtner.

Tu sledi izjava vlade:

„Podpisani oddelek za premog pri deželni vladi za Slovenijo, potrjuje s tem, da se je gospod F. Gärtner, mestni učitelj neprestano trudil, da bi dobilo učiteljstvo potrebni premog, skoro ga ni tedna od meseca julija 1918 dalje, da ni pri meni urgiral dobave. Ker se pa od dneva političnega prevrata produkcija premoga v Jugoslaviji neprestano manjša in smo navezani le na premog, kar ga produciramo doma, od katerega moram kot kompenzacijo dati veliko množino drugim deželam, ni bilo mogoče nujnim prošnjam g. Gärtnerja ustreči, ker se mora v prvi vrsti preskrbeti s premogom industrijska podjetja, železnice in javne zavode. Pripomni se, da je bilo vpokojeno učiteljstvo in vdove ravno po prizadevanju g. Gärtnerja

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

sprejeto v listo za dobavo premoga od strani vlade. Aktivno učiteljstvo je že dobilo premog, tako tudi del vpo-kojenecv, drugi pa pridejo na vrsto, kakor hitro bo mogoče.

V Ljubljani, dne 18. februvarja 1919.

Deželna vlada za Slovenijo.

Oddelek za premog.

"Društvo vpojenih učiteljev in učit. vdov globoko ob-žaluje napad nesramnega pisca na ob-čestlanega g. Fr. Gärtnerja mestnega učitelja radi premoga, ker se ravno g. Gärtner neumorno trudi za naš dobrobit in se imamo ravno njegovi neumorno trudi za naš dobrobit in se imamo ravno njegovi neumorni trdnoljubnosti zahvaliti za marsikako uslugo. S skrajno ogorčenostjo zavračamo to podlost in obsojamo tako postopanje, ki dela sramoto celemo stanu, gospodu Gärtnerju pa se tem potom najsrčnejše zahvaljujemo za njegov velik trud. Pripomnimo še, da so nekateri vpo-kojenci tudi že dobili premog in da pisca notice nihče ni pooblastil pisati v našem imenu. L. Punčah.

Čebule nad 1000 kg. se proda po zmerni ceni. Vprašanja na Franc Cerar, Stob-Domžale. 468 10-7

Milo, 10 kg mila "Dob" K 30- pošiljam po povzetju, zabojček poštine prosto. Pri odjemu več originalnih zabojev, popust. Dalje nudim tudi večjo množino zelo do- brega masčobnega mila, ter nad 100 hekto- hrastovih sodov. Trdka A. Kušan, Ljub- ljana, Karlovska cesta 15. 466 5

Kot potnik ali skladiščar išče službe splošno trgovsko izobražen, 36 let star mož pri kakem večjem podjetju v Jugoslaviji. Pod "Potnik ali skladiščar" na I. Jug. anončni in infor. zavod Beseljak & Rožanc. Ljubljana, Frančevo nabr. 5. 517 55

Mladec, učen brijačkom poslu, traži bri- učen, jakega obrtnika, makar bilo u kojem večem mestu, koji bi ga oslobodijo za tri meseca. Plača dotičnome obrtniku 200 kruna mesečno. Stan i košto po dogovoru. Naslov pod šifro "Brijač" na upravo novin. 532 10-5

Voljeno blago za moške in ženske ob eke, kambrike, platno, rjuhe sukanec, fini trpežni čevlji, usnje, pralno in la toaletno milo, pralni prašek, papirnate vrečice, papir za zavoj, vrče za mleko in med, kavni nadomestek, cikorijska kava. Iz- boren rum-esenc, za čaj zadostujeta dve kavni žlički na skodelico. Prodaja se v skla- dišču Balkan I. nadstr. 547 4-2

Duhovnik-begunec išče službe v pisarni ali drugje. Ponudbe na upravištvo pod "Začasno". 545 5-4

Kontrolna blagajna se radi odpotovanja po ugodni ceni pro- da. Ogleda se dopoldne v Kolizeju 16., Lju- bljana. 549 3-3

Proda se nekaj metrov bele kotenine in drugega predvojnega blaga po nizki ceni. Naslov pove uprava lista. 557 33

Čevljarske pomočnike sprejme takoj za trajno delo Ant. Lesjak, čevljar, mojster. Kandija pri Novem mestu. 559 3-8

Vino iz Hrvatskega Zagorja, toletno, okoli 500 hektov in više, na malo in veliko, prodaja takoj po umerjenih cenah Ciglas & Komp., trgovina vina. Gornja Stubica, Hrvat- sko Zagorje. 562

Inteligentni gospodični želita v svrhu tedenske za- bave znanja z inteligentnima gospodom. — Dopisi na upravo pod: "Teloh in Zvonček". 568 2-2

Proda se več metrov bele kotenine, zefirja kambrika in satena. Naslov pove upravištvo. 569 2-2

Iščem sobo s kuhinjo, v mestu, proti Šiški ali Rožni dolini. Ponudbe na upravo lista pod "6/II". 571 2-2

Kleparski pomočnik in učenec se takoj sprejmeta pri A. Joštu nam. Franjo Dolžan, klepar, Cejje, Graška ul. 8. 575 3-2

Kovinarji, soboslikarji! Stružni stroj (Drucku.Dreh- bank) 1300 mm dolg, železen, za kovinaste izdelke, za ključavničarje, kleparje ali pa- sarje pripraven, čisto nov, se po ceni proda, kakor tudi 500 do 600 kilogramov raznih suhih barv za soboslikarje. Vprašanja na Žužek, Bled. 579 4-1

Korespondence z gospico ali mlado vdovo želi gospod, star 30 let, ki je bil na vojni, doma pa zakonsko pre- varan in je sedaj ločen. — Dopisi pod šifro "Novo življenje", na upravo lista. 583

Muf, fin, temnosiv, s svetlosivo svileni- podlogo, se je zgubil 21. t. m. v elek- trični, od dolenjskega kolodvora do Mariji- nega trga. Pošten najditelj se prosi, da ga odda proti dobri nagradi v trgovini Berna- tovič. Mestni trg 5. 584

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva ogledate v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 19

Karbidne svetiljke in karbid razpošilja točno na drobno in debelo trdka Martin Sučenc v Konjicah na Stajerskem. 438 20-10

Krepkega dečka, kateri ima veselje do mizarske in parketerske obrti, sprejme takoj v uk F. Primožič, Tr- novski pristan 4, Ljubljana. 586 2-1

Zidarski polir se išče kot družabnik za večje stavbeno podjetje ev. tudi brez kapitala. Ponudbe pod "Dru- žabnik", na I. Jugoslov. anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Fran- čevo nabr. 5. 587 3-1

Pisalni stroji, različni sistemi s slov. ta- staturo se takoj ceno pro- dajo. Ponudbe pod "Poštni predal št. 76". 589 6-1

Dotična ženska, ki je pred par meseci vzela v aprovizacnem uradu, na Poljanski cesti, pri blagajni dežnik, se pozivlja, da istega in nepokvarjenega vrne na policijo; oseba je dobro znana in se jo bo policijsko zasledovalo. 590

Ženitna ponudba!

Gospod, samostojec, inteligenten in lepe postave, v državni službi s premoženjem več tisoč kron, bivši v Nemčiji in tam sod- nijsko ločen in brez nikake obveznosti proti bivši soprogi, — ona je v inozemstvu po- ročena — si želi seznaniti z miroljubno žensko, s kako trgovino ali premoženjem, v svrhu skupnega gospodinjstva ali zakona. Ponudbe pod "Domača sreča 39", upravištvo "Jugoslavije".

JOSIP JUG

stavn. in pohištveni pleskar in ličar v Ljubljani, Rimska cesta 16 izvršuje svoja dela še vedno s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Cene primerne.

Štev. 335.

Razpis.

Pri osrednjem uradu montanističnih obratov za Slovenijo v Ljubljani je na- mestiti začasno

pisarniškega slugo.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z rojstnim listom, z dokazili pripad- nosti k državi SHS in dosedanjem služ- bovanju ter zdravniškim izpričevalom o sposobnosti za izvrševanje službe je vložiti

do 1. marca 1919.

Vojni invalidi imajo prednost v smislu naredbe deželne vlade za Slo- venijo v Ljubljani z dne 23. nov. 1918, štev. 115. 591

Osrednji urad montanističnih obratov v Ljubljani 20. februvarja 1919.

Stampilje Anton Černe graveur in izdelovatelj kavčuk-stampilj Ljubljana Dvorni trg šte. 1.

Naznanilo.

Podpisana vljudno javlja slav. občinstvu, da sta otvorila

gostilno pri Anžoku v Spod. Šiški št. 9.

Istočasno zagotavlja vse cenj- obiskovalce, da bosta postregla vedno z najboljšo kuhinjo in prvovrstnimi vini. — Blagohotnega obiska in na- klonjenosti proseč bilježita udana

526 31 **Blaž in Marija Novak** Spod. Šiška 9, Ljubljana.

Lekarnika THIERRY-JA v Pregradu (Hrvatsko).
= **Angleška mast** = **čudotvorna**
hladi, čisti, mehča, izvlači tuje tva- rine, prepreči zastupljanje krvi in napravlja ope- racije in amputacije nepotrebne.
Vpošilja samo proti predplačilu franko 486 K 8-80 za 1 dozo
tvornica lekarnarja Thierry-ja v Pregradu, Hrvatsko in glavna zaloga v Ljubljani lekarna **R. Sušnik, Marijin trg šte. 5.**

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi

jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in naj- nižje cene na Ljubljana I., poštni predal šte. 163. 420 30 5

POZOR! Slovansko podjetje

priporoča gg. trgovcem in uradom v mestu in na deželi vse 539 31

pisarniške potrebščine na debelo in drobno

po najnižjih cenah. Razpošiljam vse vrste narodnih razglednic.

Dobavljam in preskrbujem gg. trgovcem raznovrstno blago najboljše kakovosti.

Jos. Omersa

trgov. agentura in komisijska trgovina Ljubljana, Dunajska cesta 6/I.

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke in gospode, od priprostih do najfinejših, priporoča gospodom trgovcem in slav. občinstvu za obila naročila

Fran Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale

Cene kakor temu času primerno nizke. Postrežba točna. 103 7

Anončna ekspedicija Zaved za

Plakati i b s n a ž e n j e

Ljubljana Kongresni trg 3

Ne zamudite!

svoja nemoderne krznarske stvari, na primer boa, muf, plašč itd. v

I. Jugoslovansko

krznarnice in strojarnice

kjer se vse po najnovejši fasoni lepo in po ceni popravi in tudi na željo shrani čez poletje. 585 3-1

Nadalje prevzamem v strojenje in popolno izdelavo vsakovrstne surove kože, katere izgotovim lepo in po ceni v najkrajšem času.

Tudi izdelujem častniške čepice po meri ter imam v zalogi prave znake za čepice, prave srbske polete, zvezde itd.

Ludvik Roth

krznarski mojster

Fran Jožefova cesta št. 3, I. nadstropje.

Učitelj

enorazrednice želi menjati službo. Šola nova, vrt velik in lep. Drva se dobe lahko. Menja tudi z učiteljem večraz- rednice, torej s prostim stanovanjem. Naslov pove upravištvo. 436 2

Kupujem suhe gobe in dobre vreče

Prodajam kremo za čevlje

v kovinastih dozah, pol doze K 15-—, cela doza K 28-— za tucat, čevlje z lesenimi in usnatimi podplati, tržne torbice itd. Dalje izvršno letošnje in lansko vino in razno domače žganje. 411 5

M. RANT, Kranj.

Pozor! Nikakega veriženja več!

Vsi, ki želite odpomoči navijanju cen, storite najboljšo, da si brez iz- kaznic nakupite manufakturnega blaga v poljubni množini v skladišču na Francovem nabrežju št. 1 (Fili- pov dvorec) pri Frančiškanskem mostu.

Razprodaja se vrši dnevno do- poludne od 8.—12. in popoldne od 2.—5. dokler bo kaj zaloge. Prodaja se pod nakupno ceno. Pri večjem na- kupu izdaten popust, ter edino ugodna prilika za trgovce na deželi. 536 10 2

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsled opustitve, oziroma izdelo- vanja novih izdelkov, prodaja se sle- deče blago pod tovarniško ceno:

Koeke za juho, 1^a 1000 kosov K 25-—, koeke za guljaš (Graf) 1000 kosov K 35-—, naftalin, karton, 100 zav. K 9-50, pravi škrob, krema za čevlje, kava s sladkorjem mešana itd. itd.

Zahtevajte cenik.

F. ŠIBENIK

Adria-izdelki

Ljubljana, Gosposka ulica 16.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge po 3% 162 14-4

brez odbitka rentnega davka, katerega pla- čuje hranilnica iz lastnega. Narasle in ne- vzdignjene vloške obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni zaklad (lastno premo- ženje) nad pol milijona kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. dolžnik v teku 36 let popolnoma po- plača posojilo 100 K z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog nad 9 milijonov 700.000 kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam: nad 2 milijona 700.000 kron.

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!

66% milo za britje

se dobi v vsaki množini. Komad 50 gr stane 2 K. Razpošilja Janko Pintar, Spod. Šiška, Ljubljana.

Vojaške čepice, bojne čepice (sajkače), epolette zlate in srebrne, baržun v predpisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rozete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja modna trgovina

M. BIDOUC, Maribor, Tegethoffova cesta št. 28. 551 5 1

3 vagone suhega svinjskega mesa

domačega (ne mesarskega) proizvoda z izvoznici in s spremstvom do Ljubljane nudi

D'ELIA i HOLUJEVIĆ, ZAGREB,

Preradovičeva ulica št. 32.

Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matic“ in edini strok. drž. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša tvrdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167 24-6

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

ob Ljubljanici.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se prodaja: Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjčnimi zastori, mera 135x184, 63x184, 20 59x184 in eno rabljeno 90x162. 13

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta 6, 31 0 brez odbitka rent-
za frančiškansko cerkvijo, sprejema hranilne vloge vsak nega davka, kate-
delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po 4 0 rega plačuje zavod
sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsake 100 kron čistih 3 krome 25 vin.
na leto. „Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo
na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim
zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit
proti poroštvi ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo najbolje.
Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem I. 1918
nad 40 milijonov kron.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Prva jugoslovanska tovarna
kopit in drugih lesnih izdelkov
Loka pri Žusmu, Štajersko

se priporoča za dobavo kopit in prosi za naročila na gornji naslov.

Priporočam
žepne svetilke in baterije

karbidne svetilke in karbid, zdrobljen, finejše vrste za hišne svetilke ter različne gorivce. Vsakovrstne vžigalnike granate in ploščnate ter okrogle kamenčke itd.

Ignacij Vok, trgovina s šivalnimi stroji in kolesi.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7 580 3-1

Mestni pogrebni zavod
v Ljubljani, Prečna ulica št. 2/II.

Telefon št. 15

prevzema pogrebe vseh vrst in vsa v pogrebno stroko spadajoča opravila v mestu in na deželi, dalje izvršuje ekshumacije in prepeljave v in iz Ljubljane z vozom in po železnici. — Velika zaloga najrazličnejših kovinastih in lesenih krst, na kar se posebej opozarja p. n. občinstvo z dežele.

„SRNA“

je znamka najfinejšega jedrnatega prešanega mila. (Kosi po 500 gramov).
Tovarna za milo in sodo **IGNAC FOCK v Kranju.**

Živo apno, portland cement, zidno opeko

v celih vagonih dobavlja najceneje tvrdka 470 10-5

Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1.

Kapitalist

se išče kot tih družabnik za trgovsko podjetje v zelo prometnem mestu Slovenije, kjer se nahaja premogokop in druga industrijska podjetja. Velik uspeh podjetja zasiguran radi narodnostnih razmer. — Ponudbe pod „Kapitalist“ na I. Jugoslovanski anončni in informačni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 518 5

Pisemski papir najfinejše vrste

priporoča

102 13

Marija Tičar, Ljubljana

Največja izbira umetniških razglednic

Zavarovalna družba „FENIKS“

ZAVARUJE:

- proti škodam, ki nastanejo vsled požara ali strele, kakor tudi vsled gašenja, podiranja ali izpraznenja na hišnih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, pohištvi in premičninah vsake vrste, na zalogah blaga, živini, poljedelskih zalogah in orodju,
- proti škodam po požaru ali streli na poljskih in travniških pridelkih v poslopih in kopicah.

Pojasnila dajejo in ponudbe sprejemajo:

Generalni zastop zavarovalne družbe „Feniks“

v LJUBLJANI, Sodna ulica št. 1,

in krajevni zastopniki.

Čevlji tovarne

Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po 159 14

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Zavod za reklamo in snaženje

Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg št. 3/I.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim paketima od 20 kg po dnevni cijeni.

la kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

la kavin nadomjestak u paketima 1/4 kg po K 6.50 po kg.

Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 295 20 13

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.